NOTY O AUTORACH I AUTORKACH

Edward Balcerzan – prof. senior w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, przez wiele lat kierownik Zakładu Literatury XX wieku, Teorii Literatury i Sztuki Przekładu Instytutu Filologii Polskiej UAM. Współtwórca polskiej orientacji strukturalno-semiotycznej, pisarz, poeta i eseista, przekładoznawca i tłumacz literacki, nestor poznańskiej szkoły translatologicznej. Autor 18 książek naukowych i krytycznoliterackich oraz ponad 400 studiów i szkiców z dziedziny literaturoznawstwa, blisko 100 recenzji, a także sześciu tomów poetyckich, trzech tomów prozy oraz przekładów literackich. Do jego najważniejszych prac przekładoznawczych należą *Styl i poetyka twórczości dwujęzycznej Brunona Jasieńskiego. Z zagadnień teorii przekładu* (1968), *Pisarze polscy o sztuce przekładu. 1440–1974* (1977) i *Pisarze polscy o sztuce przekładu. 1440–2005* (2007; z Ewą Rajewską), *Literatura z literatury (strategie tłumaczy)* (1998) oraz *Tłumaczenie jako „wojna światów". W kręgu translatologii i komparatystyki* (2009, 2010, 2011).

Barbara Bibik – dr hab., profesor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, pracuje w Katedrze Filologii Klasycznej. Zainteresowania naukowe: tragedia grecka i jej recepcja oraz problematyka przekładów z języków klasycznych. Autorka m.in. monografii *Translatoris vestigia*. *Projekcje inscenizacyjne wybranych polskich tłumaczy Orestei Ajschylosa* (2016). Współorganizatorka i redaktorka serii festiwali i publikacji zatytułowanej *Za kulisami. Toruńskie spotkania wokół dramatu*.

Piotr de Bończa Bukowski – prof. dr hab., literaturoznawca, pracuje w Instytucie Filologii Germańskiej UJ, pełni funkcję Kierownika Pracowni Translacji. Jest autorem kilku monografii, m.in. *Friedricha Schleiermachera drogi przekładu. W kręgu problemów języka i komunikacji* (2020) oraz – razem z Ewą Datą-Bukowską – *Gombrowicz Andersa Bodegårda. Analizy przekładoznawcze* (2022). Wspólnie z Jadwigą Kitą-Huber wydał ostatnio *Współczesną myśl translatologiczną w krajach niemieckojęzycznych* (2024).

Anna Cetera-Włodarczyk – dr hab., profesor Uniwersytetu Warszawskiego, autorka kilkudziesięciu prac z zakresu przekładu literackiego i interpretacji dramaturgii szekspirowskiej, w tym *Enter Lear. The Translator's Part in Performance* (2008), *Smak morwy. U źródeł recepcji przekładów Szekspira w Polsce* (2009) oraz (we współautorstwie) *Polskie przekłady Shakespeare'a w XIX wieku. Zasoby, strategie, recepcja* (2019) i *Polskie przekłady Shakespeare'a w XX i XXI wieku. Zasoby, strategie, recepcja* (2024). Kierowniczka projektu *Polski Szekspir UW* (http://polskiszekspir.uw.edu.pl). Od 2008 roku współpracuje z Piotrem Kamińskim, redagując edycję krytyczną nowych przekładów Shakespeare'a: *Ryszard II* (2009, 2023), *Makbet* (2011, 2022), *Wieczór Trzech Króli* (2012, 2024), *Burza* (2012, 2022), *Opowieść zimowa* (2014, 2023) i *Kupiec wenecki* (2015, 2021).

Agnieszka Chmiel – dr hab., profesor na Wydziale Anglistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jej zainteresowania badawcze skupiają się wokół tłumaczenia konferencyjnego, audiodeskrypcji i przekładu audiowizualnego. Pracowała jako tłumaczka ustna i pisemna, a obecnie szkoli tłumaczy konferencyjnych. Kieruje interdyscyplinarnym zespołem badającym mechanizmy kontroli dwujęzycznej w tłumaczeniu konferencyjnym, współtworzyła PINC, czyli Polski Korpus Tłumaczenia Ustnego. Jest zastępczynią redaktorki czasopisma przekładoznawczego „Target" i członkinią rad naukowych czasopism „Translation and Interpreting Studies" i „Interpreting". Publikowała m.in. w czasopismach „Interpreting", „Perspectives", „Applied Psycholinguistics" i „International Journal of Bilingualism". Jest współautorką monografii *Audiodeskrypcja*, współredagowała też tom *Dydaktyka tłumaczenia ustnego*.

Marzena Chrobak – dr hab., profesor na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, od 1997 związana z Instytutem Filologii Romańskiej. Literaturoznawczyni i przekładoznawczyni. Autorka książek *Optymizm Kandyda oraz inne problemy oświeconych tłumaczy* (2009), *Między światami. Tłumacz ustny oraz komunikacja międzykulturowa w literaturze odkrycia i konkwisty Ameryki*, (2012), *Nazwy własne w przekładzie. Teoria i praktyka*, (2024), a także ponad 50 artykułów i rozdziałów w monografiach zbiorowych. Tłumaczka 20 powieści z języka hiszpańskiego (w tym Eduarda Mendozy i Mario Vargasa Llosy) i dwóch list dialogowych do filmów Pedra Almodóvara. Redaktor naczelna czasopisma „Między Oryginałem a Przekładem".

Markus Eberharter – dr hab., prof. UW, kierownik Zakładu Badań nad Komunikacją Literacką i adiunkt w Instytucie Lingwistyki Stosowanej UW oraz w Instytucie Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej w Warszawie. Praca doktorska o Tytusie Czyżewskim i polskim formizmie, habilitacja o biografiach translatorskich Jana Nepomucena Kamińskiego, Walentego Chłędowskiego i Wiktora Baworowskiego. Zainteresowania naukowe: *translator studies*, przekład literacki i badania nad recepcją, socjologia przekładu i literatury, historia książki i bibliotek w XIX i XX wieku. Pełna lista publikacji: https://pbn.nauka.gov.pl/core/#/person/view/5e709358878c28a0473a7bac/current (18.3.2025).

Małgorzata Gaszyńska-Magiera – dr hab., iberystka, przekładoznawczyni, profesor w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, autorka monografii o polskich ekwiwalentach hiszpańskiego trybu subjuntivo w przekładach prozy hispanoamerykańskiej oraz o recepcji przekładów literatury iberoamerykańskiej na polski. Zainteresowania naukowe: literatura i pamięć, związki pamięci i przekładu. Pomysłodawczyni cyklu konferencji interdyscyplinarnych „Oblicza postpamięci".

Dorota Gołuch – dr hab., przekładoznawczyni, starsza wykładowczyni w School of Modern Languages Uniwersytetu w Cardiff, absolwentka Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Kent i University College London. Interesuje się związkami między przekładem a pamięcią, rolą przekładu w muzeach i miejscach pamięci o Zagładzie i okupacji, jak również recepcją przekładu literackiego i teoriami solidarności. Autorka tekstów naukowych na temat polskich tłumaczeń prozy postkolonialnej i ich recepcji oraz powiązań między przekładem i koncepcjami solidarności.

Magda Heydel – dr hab., profesorka na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, kieruje Centrum Badań Przekładoznawczych i redakcją „Przekładańca". Ostatnio opublikowała *Retracing the History of Literary Translation in Poland. People – Poetics – Politics* (2022, z Zofią Ziemann) oraz rozdział „The Cultural Turn in Translation Studies" w *The Routledge Handbook of the History of Translation Studies* (2024). Tłumaczy literaturę języka angielskiego; jej najnowsze przekłady to *Mała czarna i perły* Helen Weinzweig oraz *Pani Dalloway* Virginii Woolf.

Agata Hołobut – dr hab., językoznawczyni, badaczka przekładu, profesor w Instytucie Filologii Angielskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Interesuje się tłumaczeniem literackim i filmowym, audiodeskrypcją dzieł sztuki, teorią humoru, semiotyką kognitywną i humanistyką cyfrową. Publikowała artykuły poświęcone przekładowi literackiemu, audiowizualnemu i intersemiotycznemu; jest również współautorką (wraz z Moniką Woźniak i Janem Rybickim) monografii *Historia na ekranie. Gatunek filmowy a przekład audiowizualny* (2017).

Marta Kaźmierczak – dr hab., rusycystka, anglistka, przekładoznawczyni, adiunkt w Instytucie Lingwistyki Stosowanej UW. Jej główne zainteresowania badawcze to kulturowe aspekty przekładu, intertekstualność, intersemiotyczność, tłumaczenie poezji. Autorka monografii *Przekład w kręgu intertekstualności. Na materiale tłumaczeń poezji Bolesława Leśmiana* (2012) i kilkudziesięciu artykułów dotyczących tłumaczenia i recepcji. Publikowała m.in. w pismach „Przekładaniec", „Między Oryginałem a Przekładem", „Rocznik Komparatystyczny", „Przekłady Literatur Słowiańskich", „Przegląd Rusycystyczny", w serii „Studia o Przekładzie" i w *The Palgrave Handbook of Intermediality*.

Andrzej Pawelec – dr hab., prof. UJ, pracuje w Instytucie Filologii Angielskiej UJ, gdzie zajmuje się językoznawstwem ogólnym oraz przekładoznawstwem w ujęciu hermeneutycznym. Z tej perspektywy opublikował krytykę kognitywistycznych modeli rozmaitych domen językowych i symbolicznych (m.in. *Znaczenie ucieleśnione. Propozycje kręgu Lakoffa*, 2005). Od dekady wraz z Magdaleną Sitarz zajmuje się *Pieśnią o zamordowanym żydowskim narodzie* Icchoka Kacenelsona. W tym roku ukaże się ich wspólny tom poświęcony życiu i twórczości tego autora pt. *Bard w Szeolu*.

Eliza Pieciul-Karmińska – dr hab., germanistka, profesor w Instytucie Lingwistyki Stosowanej UAM. Badaczka baśni Jakuba i Wilhelma Grimmów w Polsce. Jest autorką nowego tłumaczenia wszystkich 200 baśni (*Baśnie dla dzieci i dla domu*, 2010), opartego na kanonicznej, siódmej edycji oryginału, przekładu wybranych baśni z edycji drugiej (*Baśnie wybrane braci Grimm*, 2021) oraz wyboru 50 baśni z pierwszego wydania oryginalnego zbioru (*Żyli długo i szczęśliwie, póki nie umarli*, 2023). W roku 2024 wraz ze starszą kustosz Renatą Wilgosiewicz-Skutecką w Bibliotece Uniwersyteckiej w Poznaniu odnalazła zaginione dzieła z prywatnego księgozbioru braci Grimm. Na Facebooku prowadzi profil „Rumpelsztyk" popularyzujący niemieckie baśnie i niemieckojęzyczną literaturę dla dzieci. Członkini Stowarzyszenia Tłumaczy Literatury.

Agnieszka Podpora – dr, literaturoznawczyni i tłumaczka, adiunktka w Centrum Badań Przekładoznawczych UJ. Interesuje się przekładem literackim w ujęciu antropologicznym i historycznym, związkami między przekładem a pamięcią kulturową ze szczególnym uwzględnieniem Holokaustu, a także porównawczymi studiami nad literaturą. Oprócz przekładu w muzeach i miejscach pamięci Zagłady, jako członkini zespołu grantu NCN pt. *Stulecie przekładu,* bada także historię polskiej literatury tłumaczonej po 1918 roku.

Jan Rybicki – stylometra i badacz przekładu. Profesor uczelni w Instytucie Filologii Angielskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego; dyrektor Jagiellońskiego Centrum Humanistyki Cyfrowej. Interesuje się tłumaczeniem literackim i czytaniem na dystans, przede wszystkim w ujęciu ilościowo-komputerowym. Publikował artykuły poświęcone m.in. atrybucji autorstwa w oryginale i przekładzie; jest również współautorem (wraz z Moniką Woźniak i Agatą Hołobut) monografii *Historia na ekranie. Gatunek filmowy a przekład audiowizualny* (2017).

Elżbieta Skibińska – prof. na Uniwersytecie Wrocławskim; interesuje się językowymi, społecznymi i kulturowymi aspektami przekładu, seriami przekładowymi, paratekstami przekładu. Ostatnio opublikowała: *Les Plaisirs de la table de Soplicowo Revisités. Les noms de mets dans la dernièreretraductionfrançaise de „Pan Tadeusz" d'Adam Mickiewicz*, [w:] P. Dębowiak, W. Rapak (éd.), *La culture culinaire et les mots* (2024); *Roman policier et histoire : Autour de „Śmierć w Breslau" de Marek Krajewski et sestraductions*, [w:] M. Della Casa, E. Monti, T. Musinova (éd.), *Traduire la littérature grand public et la vulgarisation/Translating Popular Fiction and Science* (2024); *Peut-on parlerd'unesubjectivitécollective des traducteurs? Autour des versionspolonaisesdu premier vers d'« Ιθάκη [Ithaki] » de Constantin Cavafy* (2024).

Ewa Skwara – prof., latynistka, literaturoznawczyni, tłumaczka. Pracuje w Instytucie Filologii Klasycznej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Zajmuje się teatrem antycznym i jego szeroko pojętą recepcją. Jest autorką monografii: *Plaut i Terencjusz w polskiej komedii oświeceniowej* (1996), *Historia komedii rzymskiej* (2001), *Komedia według Terencjusza* (2016). Przełożyła na język polski komedie Plauta (t. I–III: 2002–2004, IV: 2017, V: 2024) i Terencjusza (t. I–II: 2005–2006), komedię humanistyczną Piccolominiego (2017) a także Owidiuszową *Sztukę kochania* (2008, 2016, 2024). Laureatka nagrody miesięcznika „Literatura na Świecie" (2003). Więcej: www.ewa-skwara.pl.

Elżbieta Tabakowska – emerytowany prof. zwyczajny, tłumacz, założycielka i kierownik (2002–2012) Katedry UNESCO do Badań nad Przekładem i Komunikacją Międzykulturową na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie (obecnie Katedra Przekładoznawstwa UJ). Anglistka, zajmuje się językoznawstwem kognitywnym oraz teorią przekładu. Autorka ponad 200 artykułów naukowych i kilku książek autorskich; m.in. *O przekładzie na przykładzie*, (1999); *Tłumacząc się z tłumaczenia* (2009). Tłumaczka książek Normana Daviesa: *Boże igrzysko. Historia Polski* (1996); *Europa. Rozprawa historyka z historią* (1998); *Wyspy. Historia* (2003); *Powstanie'44* (2004); *Europa walczy 1939–1945. Nie takie proste zwycięstwo* (2008) oraz Ireny Powell, *Córka, która sprzedała matkę* (2019). Najnowsza monografia: *Językoznawstwo zastosowane* (2019).

Małgorzata Tryuk – prof., kierownik Zakładu Badań nad Przekładem Ustnym i Audiowizualnym Instytutu Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego. Zajmuje się zagadnieniami terminologii, przekładu pisemnego, przekładu ustnego konferencyjnego i środowiskowego, historii i etyki przekładu. Opublikowała m.in.: *On Ethics and Interpreters* (2015), *„Ty nic nie mów, ja będę tłumaczył". O etyce w tłumaczeniu ustnym* (2012) oraz pionierskie prace *Przekład ustny środowiskowy* (2006) i *Przekład ustny konferencyjny* (2007). Redagowała tomy *O tłumaczach, prawnikach, lekarzach i urzędnikach. Teoria i praktyka przekładu środowiskowego w Polsce* (2010), *Teoria i dydaktyka przekładu konferencyjnego. Z badań w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego* (2006) oraz *La recherche terminologique à l'Institut de Linguistique Appliquée de l'Université de Varsovie* (2003).

Jean Ward – prof., badaczka poezji brytyjskiej i polskiej; poezji religijnej; przekładu literackiego. Wykłada w Instytucie Anglistyki i Amerykanistyki Uniwersytetu Gdańskiego. Autorka m.in. monografii *T. S. Eliot w oczach trzech polskich pisarzy* (2001), *Christian Poetry in the Post-Christian Day* (2009), *The Between-Space of Translation: Literary Sketches* (2020); tłumaczka m.in. *The Autobiographical Triangle* Małgorzaty Czermińskiej; współredaktorka monografii zbiorowych, w tym *Striking the Chords of Spirit and Flesh in Polish Poetry: A Serendipity* (2016) oraz *Poetic Revelations: Word Made Flesh Made Word* (2017).